

KODILA

INFO PÕLLUMAJANDUS ÜHISTU LEHT

NR. 17

MÄRTS 1990

«Et saavutada suuremat, tuleb taotleda suurimat»

Fr. Tuglas

TULEB TAOTLEDA

... seda, ilma milleta pole mõtet ka ühelgi teisel hüvel ega vabadusel — puhast elukeskkonda. Juba ammu enne neid ridu siin oleme lugenud ahastamapanevat tõdemust, et kui pole enam puhast vett, milleks siis üldse veel ...

Lihntne on öelda, et meie vee, maa, õhu ja vaimugi on ära rikknud «Moskva kuri käsi». Kuid kas tõesti päris ilma meie endi teadmata? Kes siis vedas lähimasse metsatukka tee äärde prügikoorma, kes ehitas lekkiva silohoidla jõe äärde või mäe peale, kes jättis kraani nädalateks lahti? Ikka meie ise ja sellepärast peaksime tegema kõik, mis meie võimuses, et veel midagi päästa. Kodila kooli lapsed usuvad, et see on võimalik. Ja nad on ka üsna teadlikud praegusest olukorrast. Mõned näited 8. klassi mõtetest:

— Tahaks, et metsad oleksid nii puhtad, kui meie esivanemate aegadel.

— Laseksin metsast kõik oksad ja kuivad puud ära tarvitada kütmiseks.

— Laseksin teha ühe koristusnädala kõigile.

— Kaotaksin kõik hüdroturbiinidega elektrijaamad ära ja elektrit saaksin tuulegeneraatoritega.

— Opetaksin lastele kodu korrastamist ... Aga mitte nii nagu praegu, et teised maad on puhtad, aga meil on must ja kole Eestimaa.

— Laseksin koolis ainult loodust õppida.

Muidugi, noored on maksimalistid ja ega sõnade tegemine ka kui-gi raske pole. Tegudest aga nii pal-

ju, et suur asi on kasvõi juba töö kooli pargis ja aias. Saaksid ainult kõik aru, et see oma töö on. Korda ja ilu loome ja hoiame ju iseenda pärast. Mõeldamatu, lausa häbistav oleks räämas ja kole kooliümbrus. Möödunud kevadel kutsusime kõiki lapsi üles ka oma koduõue korrastama ja külaski kätt külge panema. Nii jätkasime «Põlduris» lastega 1967. a. alustatud puuderida «mõisa tee» ääres. Vaatamata väga põuasele suvele suutisime istutatud kaskedel ja tammedel ka eluvaimu enam-vähem sees hoida. Koos keskuse poistega jõudisime sügisel istutamisjärjega Kollimuse teetsani. Puukesed on praegu armetud, aga siiski omamoodi tulleviku-usu tunnustajad, nii et väga palume neid hoida.

Julgustust saime Kärü «rohelistelt» poistelt, kes meil oma kogemusi jagamas käisid. Enne jõulusid aga kohtusime tuntud metsamehe Hendrik Relvega. Palusime tal eelkõige rääkida pühadepuust kuusest, kuid kujunes südamlilik jutuajamine üldse metsast. Külaline pani kogu kooli laulma ja koguni selgitas välja, mis puu meile kõige armsam on. («Võitjaks» tuli tamm, napp enamusega kuuse ees). Hendrik Relve kirjutab loodusest jutte ja laule. Aga meie ise oleme ka proovinud sellest lõpmatust ainest midagi luua: näiteks mitmesuguseid taimeseadeid ja ka looduskaitseplakateid, mis üsna lõovad ja vaimukad välja tulid.

Suuremaks ettevõtmiseks oli «roheline raadiomäng». Kuuel korral küsisime läbi kooli raadio vastuseid meie elukeskkonda puudutavatele küsimustele. Osavõtt 5.—9. kl. oli arvukas ja loodame, et võitsid kõik, sest said nad ju targemaks ja on oma ümbruse suhtes edaspidi kindlasti tähelepanelikumad. Pare-

mad vastajad olid Sigrī Ööpik, Juhan Pant, Eigo Laurimaa, Mikk Maiste, Kaire Mullas, Veiko Vaiknurm, Heiko Lellep, Toivo Tammus ja Üllar Müts. Selgitasime terasemad ka klasside kaupa. Nende kõige «rohelisematega» ja mängu korraldajatega käisime hiljuti tutvumas Tallinna Botaanikaia, Metsakalmistu ja Loodusmuuseumiga.

See, mis siin nimetatud, on üsna tagasihoidlik tegevus. Aga nagu alguses öeldud, peaksime tegema kõik, mis meie võimuses. Ja kui kõike ei suuda, siis vähemalt palju.

SIIRI ESTRIK,
Kodila 9-kl. Kooli õpetaja

VALIMISED MÖÖDAS ...

Eesti Kongress on kodanike komiteede poolt registreeritud Eesti Vabariigi kodanike ja nende järeltulijate esinduskogu. Deleagaadid Kongressile valisime ühiselt 24.—27. veebruarini. Raamatukogu majal lehvib rahvuslipp, märkides ära valimiste kohta ja muutes päevad tähtsamaks ning pidulikumaks.

Maakonnalehes oli küll lugeda sellest, kuidas valimised Raplamaal läinud, kuid vaadagem seda ka Kodila valimisjaoskonna poole pealt. Meie inimesed võtsid valimistest väga aktiivselt osa. Kokku käis valimas 373 kodanikku ja 19 kodanikuks taotlejat. Häälil anti saadiku-kandidaatidele järgmiselt: Ülo Vooglaid 223, Margo Veskimägi 135, Krista Mägi 124, Tõnis Tõnisson 118, Helgi Lilleste 103 ja Avo Lukas 91 häält. Teistel kandidaatidel oli kõigi juba palju vähem häält.

Valimiste ajal registreeris end või oma lapsi lisaks varem registreerituile 63 kodanikku ja 4 taotlejat.

Kes soovis, võis valimisjaoskonnast osta mälestuseks päevakohase vimpli või kilekoti.

A. ERM

18. märtsil oodatakse teid jälle valima. Kuigi valimisi on viimastel aegadel olnud tihti ja alati ka infolehes teavet antud, olgu seegi kord mõni asi meeldetuletuseks lehest lugeda.

Eelolevatel valimistel tuleb teil otsustada, kes Raplamaa meestest võiks töötada Eesti Ülemnõukogus. Kandidateerivad Lembit Arro, Rein Kaidla, Andrus Ristkok, Hanno Schotter, Gunnar Piho, Heino-Raul Leesti, Jaan Valtna, Andres Ehin. Hoidke silmad-kõrvad, raadio või teler lahti ja kindlasti saate neist üht-teist teada.

Nii, nagu eelmistel valimistel detsembris, tuleb ka seekord valimisedelil saadikukandidaadi nime juures olevasse lahtrisse märkida number. Number «1» märkige kandidaadile, keda tahate näha saadikuna. Numbriga «2» võite märkida kandidaadi, kes võiks olla samuti saadikuks. Numbriga «3» ja «4» jne. võite märkida ülejäänud kandidaadi, keda pooldate. Kehtetuks loetakse valimisedel, kus numbriga «1» ei ole märgitud ükski kandidaat.

Ka seekord on teil võimalik kasutada nn. eelnevalt valimist. Alates 3. märtsist on nimekiri valmis ja kes ei saa 18. märtsil valima tulla, võib selle toimingut varem ära teha. Selleks tuleb tulla valimisjaoskonda. Seal antakse teile allkirja vastu valimisedel, täidate selle, panete ümbrikku ja lasete valimiskasti.

Valimisjaoskond asub valimiste päevani kontoris parteisekretäri kabinetis (tel. 433 või 436). Tööpäevadel on võimalik läbi astuda kella 13—16 ja laupäeval 17. märtsil kella 10—12.

Valimiste päeval on hääletusruum ja valimisjaoskond avatud Kodila koolimajas kella 7.00—20.00 (tel. 519).

Kutse valimistest osavõtuks saadetakse kõigile koju. Valimiste päeva hommikul on sõidus majandi bussid. Väljumine Ohulepast ja Lipsust kell 9.00. Kella 10-st alustavad esinemisega klubi taidlejad, kella 12—13 saab sööklaas lõunat süüa ja pärast seda on võimalik vaadata ka ühte kinoetendust.

Austatud vanemaealised ja need, kellel tervis või mõni muu põhjus ei luba kodust välja tulla! Ärge muretsege, valimiskast jõuab valimispäeval ka teieni.

Oigem aktiivsed, et meil ei tuleks kordusvalimisi läbi viia ja et vajalikud mehed saaks saadikuks valitud.

A. ASUMETS

TEATEID

Juhatus otsustas hobuste pidamise, kui ebaotstarbeka, lõpetada. Kes soovib osta hobust kokkuleppehinna, võib pöörduda avaldusega juhatuse poole.

***

Liha tellimisel palub juhatus kinni pidada järgmisest: ühistu töötajale 4 kg ja mittetöötajale (pensionärid, lapsed) 2 kg liha kuus.

Projekt

KODILA PÖLLUMA- JANDUSÜHISTU MAAKASUTUSEESKIRI

1. Iga uus ühistu pere võib omada põllumaad kuni 0,5 ha, milline antakse perele pikaajaliseks kasutamiseks.

See maa vormistatakse maakasutusaktiga ja kinnitatakse ühistu juhatuse poolt. Maa mõeldakse välja maakorraldaja poolt, tähistatakse looduses. Selle maa harimine, külvide läbiviimine ja saagi koristamine toimub maaomaniku poolt. Sellele maale pole lubatud rajada istandusi (õunapuud, marjapõõsad) ja ehitisi. Selle maa eest arvestatav põllumajandusmaks laekub riigituludesse. Ühistu pere, kellele juhatuse on põhjendatud asjaoludel eraldanud maad üle 0,5 ha, tasub selle eest ühistule iga-aastaselt 100 rbl./ha.

2. Teenistujad, samuti ühistu liikmed, kes ei soovi saada 0,5 ha maad, võib saada nn. köögiviljamaad kuni 0,15 ha. Köögiviljamaa on ühekordne ja tasuta; eraldatakse soovijale registreerimise alusel üheks aastaks. Registreerimine toimub dispetšeri kaudu 1. aprilliks näidates ära, kas soovitakse sellel kasvatada teravilja või kartulit. Köögiviljamaa eraldatakse ühis põlluna, seda harib ja hooldab ühistu. Maa omanik tasub ühistule harimise ja hooldamise eest 3 rubla 0,15 ha eest dispetšerisse maa registreerimisel. Kui maa omanik kasvatab oma maal teravilja, mida ta ise ei vaja, on ühistul teravilja eelisostmise õigus kehtivate varumishindadega.

3. Ühistu liikmetel ja teenistujatel, kes peavad loomi, on õigus hei-

na- ja karjamaale. Heina- ja karjamaid püütakse poolte kokkuleppel eraldada vastavalt loomapidaja vajadusele ja ühistu võimalustele. Need maad võivad olla eraldatud vastavalt olukorrale kas pikaajaliseks või ühekordseks kasutamiseks. Ühistu liikmed ja teenistujad, kes kasutavad looduslikke rohumaid, on selle ise harinud ja rohukamara rajanud, saavad antud maa pikaajaliseks kasutamiseks ja see maa ei kuulu maksustamisele. Ühistu liikmetele ja teenistujatele võib eraldada karja- ja heinamaadeks ka väheviljakad põllumaad, millised ühistu suurtootmise tingimustes on kasutada ebaefektiivsed. Kui need heinamaad on loomapidaja rajatud, ei kuulu maksustamisele. Ühistu poolt haritud ja individuaalkasutusse antud maad kuuluvad maksustamisele 40 rbl./ha.

Karja- ja heinamaad, millised asuvad ühistu põllumaal ja on ühistu rajatud, eraldatakse loomapidajale kas pikaajaliseks või lühiajaliseks kasutamiseks olenevalt asukohast ja muudest tingimustest. Need karja- ja heinamaad kuuluvad maksustamisele 40 rbl./ha.

Ühistu liikmed ja teenistujad, kes ühistu põllumaalt varutud heina kasutavad müügiks väljaspoole ühistut, jäetakse edaspidi nimetatud maadest ilma.

Lp. Lugeja!

Antud maakasutuseeskiri on praegu projekt. Seepärast ootab juhatuse Teie ettepanekuid ja arvamusi. Arvestades Teie ettepanekuid, võtab ühistu juhatuse vastu täieliku maakasutuseeskirja.

JURI MUTLI
peaagronoom

Õnnitleme!

	90	
JUULI SAGAD		13.03
	75	
LEIDA GUTMANN		4.03
SALME VAIKNURM		18.03
LEIDA IDEON		30.03
	50	
VELLO REIMAND		25.03
EEVI VARDI		31.03
	40	
REIN MÖLDERMAA		20.03
	35	
ANTON EERIK		7.03
	25	
MAIE PÜTSEPP		4.03
KATRIN ALLIK		19.03
SULEV TULP		30.03

ÕNNE EMALE,
ÕNNE ISALE,
ÕNNE PERELISALE!
Hilja ja Aleksander Tomingas
Õnnitleme tütre sünni puhul!
Ülle ja Tarmo Pentter
Õnnitleme poja sünni puhul!

AITAH

	tööjuubeli puhul	
Luule Torgole	17.02	30 aastat
Ants Dombergile	1.01	25 aastat
Olev Tulpile	12.01	20 aastat
Elve Öispuule	17.03	15 aastat
Ene Kalamäele	18.02	10 aastat
Toivo Krimmile	15.01	10 aastat

saame TUTTAVAKS

Maie Holm — noorkarjatalitaja
Tõnis Juntson — traktorist
Margo Mutli — remonditöökoja juhataja

IN MEMORIAM

JOHANNES MÄEOTS

Vastutav toimetaja AILI ASUMETS

Kodila sovhoosi infoleht. Toimetus: 203506 Rapla raj., Kodila skj., tel. 67 436. Tasuta. Trükiarv 250. Maht 0,5 trükipoognat. Tell. nr. 911 Rapla Trükikoda, Rapla, Kalda t. 2